

Vaistoammunta – SaiJon alkeiskurssi, syksy 2007



T. Knuutila / 1.11.2007

Alkeiskurssilla käydään läpi perusteet vaistojousella ampumisesta, kahdella eri asetyypillä:

- *LONG BOW* (moderni pitkäjousi eli lonkkari)
- *BAREBOW* (tähtäinjousi ilman tähtäintä)

Huomattavaa on, että taljajousella voidaan ampua myös ilman tähtäimiä sekä metsästyksessä, että kisoissa.

JOHDANTOA

Jousella on ammuttu ilman tähtäimiä jo kauan ennen nykyisten (tähtäimellisten) aseiden valtakautta. Jouta on käytetty pääasiassa sotatantereilla ja metsästykseseen. Jousiammuntataito, sen kehittäminen ja ylläpito on ollut osa normaalia elämää. Niinpä on luonnollista olettaa, että myös kilpaileminen on kuulunut jousiammuntaan jo tämän aseiden yleistymisen ajoista.

Vaistojousia käytetään edelleen metsästyksessä ja kilpailuissa. Pääosin kilpaileminen tapahtuu maastossa. Suomessa on kaksi liittoa SJAL (Suomen Jousiampujain Liitto) ja FFAA (Finnish Field Archery Association), jotka järjestävät maasto- ja metsästysammuntakilpailuja ulkona Suomen luonnossa. Sisäkaudella (talvella) kilpaillaan sisällä. Metsästyspuolella SJML (Suomen Jousimetsästäjien Liitto) ja PML (Perinnejousimetsästäjien Liitto) järjestävät lisäksi omia kilpailujaan.

VAISTOAMMUNNAN ERI MUODOT

Vaistoammunta perustuu nuolen lentoradan tuntemiseen eri etäisyyksillä sekä eri maasto-olosuhteissa (kaltevuuskulmat) ja näiden huomioon ottamiseen ammunassa jollain tietyllä tavalla.

Vaistoammunta voidaan tähtäysmenetelmän perusteella jaotella kahteen ryhmään:

- *vaistolla tapahtuva ammunta,*
- *johonkin tähtäysmenetelmään perustuva ammunta.*

Vaistolla tapahtuva ammunta on nimensä perusteella vain vaistolla tapahtuvaa toimintaa, kuten tikin tai koripallon heittäminen. Silloin ei tähdätä, vaan luotetaan siihen, että riittävä määrä kokemusta ja lihaskuistia suorittaa osumisen automaattisesti. Voidaankin sanoa, että ainoa vaistoammuntamenetelmä on:

tuntuu oikealta → antaa mennä!!!

Tyypillinen vaistoammuntatilanne voisikin olla esim. nopea metsästystilanne, jossa ei ole aikaa tähtäillä.

Tähtäminen ei ensivaikutelman mukaan kuulosta siltä, että se kuuluisi vaistoammuntaan. Kuitenkin lähes kaikki ampujat, jotka ampuvat ilman tähtäimiä, käyttävät jotakin **tähtäysmenetelmää**. Voidaankin kysyä, onko se silloin enää vaistoammuntaa? Ennen niihin menemistä katsotaan läpi, mikä muuttuu tekniikassa, kun ei käytetä tähtäimiä.

YLÄANKKUROINTI

Ilman tähtäimiä ammuttaessa nuoli halutaan mahdollisimman lähelle silmää, jolloin silmän ja nuolen suuntaaminen helpottuu visuaalisesti. Tätä voisi verrata siihen, että pistoolin piippu osoitetaan maaliinsa katsomalla piippua pitkin ja laukaistaan. Tämä on paljon helpompaa, kuin ampuu sillä ns. lonkalta.

Yläankkuroinnissa käsi tuodaan ”poskelle” siten, että esim. keskisormi koskettaa suun reunaa. Näin saadaan nuolen ja silmän välille parempi visuaalinen yhteys kuin ankkuroimalla tähtäinjousen tyyliin leuan alle.

Käydään seuraavaksi läpi kaksi eri menetelmää, jotka poikkeavat toisistaan:

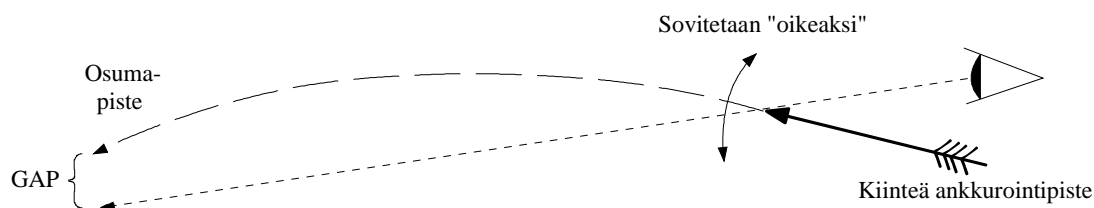
- Gap Shooting
- String Walking

GAP SHOOTING (käytetään tässä yhteydessä pitkäjousen kanssa)

Käytetään yhtä kiinteää ankkurointipistettä ”poskella” ja välimeren irrotusta (etusormi nuolen päällä). Vain tätä otetta saa käyttää lonkkarilla kilpailuissa (SJAL, FFAA)



VÄLIMEREN IRROITUS (OTE)



Tässä menetelmässä tunnetaan ”oikea väli” (gap) nuolen kärjen ja osumapisteen välillä, kun etäisyys arvataan tai tiedetään. Menetelmän haittapuolena on, että kun etäisyys on lyhyt, niin tällöin väli eli gap muodostuu suureksi. Vastaavia menetelmiä on myös muita.

Kokeillaan myös toista otetta (kolme sormea alapuolella)

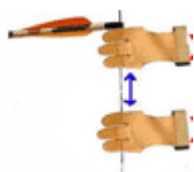


KOLME SORMEA ALLA (OTE)

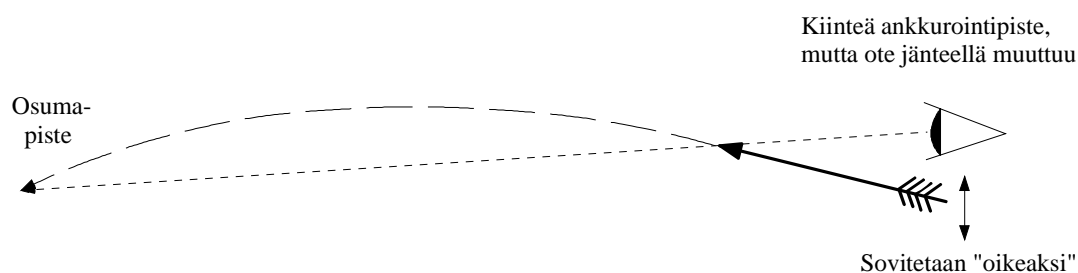
Tämä ote ei ole sallittu kilpailussa lonkkarilla. FFAA:n kilpailuissa on luokka BOW HUNTER (sekä talja ja vastakaari), jossa voidaan käyttää jompaa kumpaa em. otetta, kunhan etusormi koskettaa nokkiin. Otetta ei saa vaihtaa kuitenkaan toiseen. Menetelmän etuna on, että lähietäisyyksillä gap saadaan pienemmäksi ja sen oikea arviointi helpottuu.

STRING WALKING (käytetään tässä yhteydessä barebow'n kanssa)

Käytetään yhtä ankkurointipistettä ”poskella”. Nyt otetaan jänteeltä kiinni sellaisesta paikasta, että visuaalinen tähtäyspiste (nuolen kärjen osoittama piste) vastaa nuolen osumapistettä. ”Takatähtäimenä” käytetään siis sopivaa otetta jänteellä.



JÄNTEELLÄ KIIPEILY (string walking)



Menetelmän huono puoli on, että se on ehkä hidas. Niinpä metsästäjät eivät ilmeisesti käytä tätä menetelmää, ainakaan kovin yleisesti. Myös jousen dynamiikka muuttuu kiivettäessä jänteellä ja se tuo mukanaan haasteita ase- ja nuolen virittämiseen.

Jänteellä kiipeilyn lisäksi voidaan käyttää myös ns. kasvolla kiipeilyä (Face Walking), joka on tähtäysmenetelmänä edelliseen nähden duaalinen. Siinä käytetään kiinteää otetta jänteellä ja muutetaan ”tähtäyspistettä” ankkuroimalla eri kohtaan kasvoilla. Tätä menetelmää ei tietääkseni käytetä paljoa, ainakaan kilpakentillä.

ASENNE

Jousiammuntaforumilla oli juttu jousiammunnan asenteesta – mikä se sellainen on? Tähän onkin hyvä tehdä seuraavanlainen ”heitto”, joka on oma mielipiteeni. Jousiammunnassa tarvitaan ainakin paljon yhdenlaista asennetta - *halua oppia osumaan!!!*

Hyvää treeniä kaikille!

Tomi Knuutila